

kooperative Selskaber til at betale sig, til at gaa, hvad bliver der saa til dem, der mangle Arbejde, og hvad bliver det til med Bekæmpelsen af Fattigdommen, naar Pengene skulle laanes hos Kapitalisterne for at anbringes i disse Foretagender? Altsaa, lad os slaa fast, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds ved lige saa lidt Vej som vi andre. Det socialistiske Parti søger at vinde Stemmer for at faa deres Mandater og deres Blade akkurat som andre, og de udrette ikke en Stump mere for Arbejderne og for Fattigdommens Bekæmpelse end vi andre. Og det, de have udrettet, have de slet ikke udrettet, fordi de ere Socialdemokrater, men paa Grund af, at de have dannet Fagforeninger og derigennem have hævet Arbejdernes Løn med Millioner af Kroner. Men lige saa mange Millioner, som Arbejderne have faaet mere i Løn, lige saa mange maa de give mere i Husleje i Byerne, og disse Husleje penge komme Hus-ejerne, Grundejerne, Spekulanterne til gode. Nej, det har været en March paa Stedet. De ere ikke klogere end vi andre, og de have ikke slaaet noget nævneværdigt Slag mod Kapitalismen. Jeg vilde ønske, at de kunde gøre det; jeg skulde ikke misunde dem, om de kunde det, men de have ikke en Gang gjort et Forsøg i den Retning. — De sociale Love, de have foreslaaet, betyde heller ikke synderlig meget. Med al Respekt for Normalarbejdsdagen — jeg indrømmer, at den maaske kunde gøre Gavn paa enkelte Punkter, og maaske kunde disse 8 Timer være tilstrækkeligt i visse Virksomheder —, en Lov, der gennemførte denne Normalarbejdsdag, vilde i Virkeligheden ikke betyde nogen stor Revolution. Saa er der Skolebespisningen. En Lov herom kan være en meget human Lov, men den kan heller ikke betyde noget afgørende. Saa talte det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Marott) forleden — og det er der talt om fra mange Sider — om Afskaffelsen af Len og Stamhuse. Ja vel, maaske det kan hjælpe noget; men jeg ved ikke, hvorledes det er, det ærede Medlem mener, det skal gøres. Skulle Lenene og Stamhusene blot gøres til fri Ejendom og deles mellem Sønner eller Arvinger som al anden Ejendom, var det vist en daarlig Tjeneste, nationaløkonomisk set, at gøre Folket. Det vilde blot have til Følge, at de Ejendomme, som nu andrage $\frac{1}{7}$ til $\frac{1}{10}$ af alle Ejendommene i Danmark, og som endnu ikke ere pantsatte, vilde blive det. De ere endnu ikke pantsatte; der kan være

en personlig Gæld paa dem, men i det hele er det dog en Reserve her i Danmark, naar alt andet er pantsat. Gav vi dem fri, tror jeg nok, at de unge Herremands sønner snart skulde leve et rask Liv; det vilde ikke være længe, inden de formøblede dem i Paris eller Berlin. Det vilde altsaa være en daarlig Tjeneste at gøre vort Samfund. (*Sabroe*: Hvorfor vil Regeringspartiet da gøre det?) Vi have ikke villet gøre det, og jeg heller ikke. Men kan man gøre det under visse Former, saa at man behæfter dem, uden at de pantsættes, vil jeg være med dertil. Men det ærede Medlem sagde blot: Ud-styk dem! saa var alting frelst og klart. (*Sabroe*: Nej!) Det ærede Medlem siger Nej, men jeg hørte meget tydeligt det ærede Medlem sige dette — han kan senere rette mig, hvis det er nødvendigt. Jeg blev, som sagt, skuffet ved at høre det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg). Jeg vilde være glad, om Socialdemokraterne kunde omsætte nogle af deres Tanker i Form af Lovforslag; jeg vilde være en loyal Kollega overfor dem og følge dem, hvis de virkelig kunde komme med Forslag, der kunne raade Bod paa den Fare, jeg har set, og som det ogsaa lod til, at det ærede Medlem (Borgberg) har set. Men før de Herrer gøre noget saadant, bør de Herrer ikke staa op og sige, at de have gjort noget eller kunne gøre noget. Jeg vil se det først, og jeg haaber at faa det at se.

Der er baade fra det ærede Medlem og fra andre ærede Medlemmer talt om Andelsselskaber; ogsaa det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) talte i Dag derom og talte rigtigt derom. Jeg kunde dog have Lyst — for at der her ikke skal foreligge nogen Misforstaaelse — at forklare, hvad der forstaas ved vore Andelsselskaber. Jeg tænker altsaa her paa Andelsselskaberne, saaledes som vi have dem her i Danmark. Man hører Tale om, at det er ikke det samme, som de have i andre Lande, og Danmark er berømt for sine Andelsselskaber. Der er ogsaa en stor Forskel paa dem og det, man har andetsteds. Vi have nok noget her, som ligner det, man har andetsteds; vi have Forbrugsforeninger og enkelte andre Ting. Det er internationalt: man gaar sammen i Forening, man kan købe sine Varer der, og man faar Bonus, hvis det gaar, men der kan ogsaa være en Risiko, hvis man garanterer. Den Slags Foreninger have gjort meget godt — alt Held og Lykke med dem —, men det er ikke specielt